

ГРОМАДСЬКА ОРГАНІЗАЦІЯ
«ВСЕУКРАЇНСЬКА АСОЦІАЦІЯ
З ПИТАНЬ ЗАХИСТУ ПРАВ СПОЖИВАЧІВ «СПОЖИВЧА ДОВІРА»

Аграрний союз України
Аналітичний центр

Законодавство про державний контроль.

Уніфіковані акти державного контролю.

Законодавство, норми якого перевіряє держава.

Інтернет джерела щодо державного контролю.

Громадська школа дієвих практик ЄС
Інституту Європейської політики

Kingdom of the Netherlands

The MATRA Programme

Зміцнення позицій НГО у регіонах як учасників реформування системи забезпечення безпеки харчової продукції, спрямованого на подолання корупції

● Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності» 2007

- Ризик орієнтований підхід
- Уніфікований акт державного контролю
- План перевірок
- Принципи державного контролю

Контроль здійснюється **за місцем провадження діяльності або в приміщенні ДПС**

Виключно законами встановлюється, зокрема, вичерпний перелік для зупинення господарської діяльності, спосіб та форми здійснення заходів державного контролю, **перелік порушень, на які видається припис та санкції за порушення**

Заборона перевірок особами, які мають конфлікт інтересів

Трактуванню суб'єкта господарювання надається пріоритет у випадку, коли законодавство допускає неоднозначне трактування

Не допускається вилучення оригіналів будь-яких документів та комп'ютерів (окрім випадків кримінального провадження)

Перед початком перевірки **контролер вносить запис до журналу** реєстрації заходів контролю

Заходи з моніторингу ситуації не є державним контролем

Контролери **зобов'язані зберігати конфіденційну інформацію та комерційну таємницю**, а ДПС забезпечує **спеціальний режим** захисту та доступу до комерційної таємниці

Підставами для позапланових перевірок є:

- подання письмової заяви про здійснення контролю **за власним бажанням**,
- виявлення **недостовірних даних у звітності**
- **перевірка виконання приписів** щодо усунення порушень,
- **звернення фізичних осіб** про порушення, що спричинило шкоду, **з додаванням документів**, що підтверджують такі порушення (суб'єкти господарювання мають право не допускати посадових осіб, якщо вони не пред'явили відповідні документи),
- **доручення Прем'єр-міністра України** у зв'язку з виявленими системними порушеннями та/або настанням події, що має значний негативний вплив на права, законні інтереси, життя та здоров'я людини, захист навколишнього природного середовища та забезпечення безпеки держави,
- настання **аварії, смерті** потерпілого внаслідок нещасного випадку або професійного захворювання, що було пов'язано з діяльністю суб'єкта господарювання.

Під час проведення позапланового заходу з'ясовуються **лише ті питання, які стали підставою для перевірки**. Повторне проведення позапланових заходів державного контролю **за тим самим фактом забороняється**.

Фізичні особи, які подали безпідставне звернення, несуть відповідальність, передбачену законом.

Суб'єкт господарювання повинен ознайомитися з підставою проведення позапланової перевірки і отримати копію посвідчення на проведення заходу.

Підставами для позапланових перевірок є:

- подання письмової заяви про здійснення контролю **за власним бажанням**,
- виявлення **недостовірних даних у звітності**
- **перевірка виконання приписів** щодо усунення порушень,
- **звернення фізичних осіб** про порушення, що спричинило шкоду, **з додаванням документів**, що підтверджують такі порушення (суб'єкти господарювання мають право не допускати посадових осіб, якщо вони не пред'явили відповідні документи),
- **доручення Прем'єр-міністра України** у зв'язку з виявленими системними порушеннями та/або настанням події, що має значний негативний вплив на права, законні інтереси, життя та здоров'я людини, захист навколишнього природного середовища та забезпечення безпеки держави,
- настання **аварії, смерті** потерпілого внаслідок нещасного випадку або професійного захворювання, що було пов'язано з діяльністю суб'єкта господарювання.

Під час проведення позапланового заходу з'ясовуються **лише ті питання, які стали підставою для перевірки**. Повторне проведення позапланових заходів державного контролю **за тим самим фактом забороняється**.

Фізичні особи, які подали безпідставне звернення, несуть відповідальність, передбачену законом.

Суб'єкт господарювання повинен ознайомитися з підставою проведення позапланової перевірки і отримати копію посвідчення на проведення заходу.

Відповідальність суб'єкта господарювання:

Невиконання розпорядчих документів щодо усунення порушень тягне за собою застосування **штрафних санкцій** у порядку, встановленому законом.

Якщо законом передбачаються **мінімальні та максимальні розміри** санкцій, враховується **принцип пропорційності** порушення і покарання.

При першому порушенні застосовується мінімальна санкція.

Участь громадських організацій:

Громадські об'єднання в особі уповноважених представників **мають право здійснювати захист прав суб'єктів господарювання** під час перевірок.

Суб'єкти господарювання можуть **залучати третіх осіб** в ході перевірки для захисту свої прав. Треті особи мають право бути присутніми на перевірці, знайомитися з документами, **представляти інтереси суб'єкта господарювання.**

● **«Про державний контроль за дотриманням законодавства про харчові продукти, корми, побічні продукти тваринного походження, здоров'я та благополуччя тварин» 2007**

- терміни: державний контроль, держаний моніторинг, аудит, валідація, інспектування, оператор ринку
- уповноважені особи (державні ветеринарні лікарі і їх помічники), уповноважені лабораторії
- відбір зразків
- контроль продукції тваринного походження + молоко, риба
- контроль на кордоні
- фінансування державного контролю
 - на кордоні, якщо не в плані заходів
 - передзабійний, післязабійний огляд
 - позапланові заходи якщо порушення не було підтверджене
- санкції (3-50 мін зарплат, 14 000 – 236 000 грн.)

● Уніфіковані акти

- Вимоги законодавства про харчові продукти та корми, здоров'я та благополуччя тварин
Наказ Мінагрополітики від 08.08.2019 № 447
- НАССР
Наказ Мінагрополітики від 08.08.2019 № 446
- Ветеринарія
Наказ Мінагрополітики від 07.03.2018 № 130
- ГМО
Наказ Мінагрополітики 12.07.2019 № 385
- Карантин та захист рослин
Наказ Мінагрополітики 07.05.2019 № 242
- Насінництво та розсадництво, охорони прав на сорти рослин
Наказ Мінагрополітики 01.04.2019 № 170
- Санітарне законодавство
Наказ Мінздраву від 10.04.2013 № 287
- Регульовані ціни
Наказ МЕРТ від 14.08.2013 № 965
- Метрологічна діяльність
Наказ МЕРТ від 01.11.2016 № 1837
- Захист споживачів
Наказ МРЕТС від 29.01.2020 № 94

● **Вимоги про харчові продукти, корми, благополуччя тварин**

Закон України «Про основні принципи та вимоги щодо безпечності та якості харчових продуктів»

Закон України «Про вилучення з обігу, переробку, утилізацію, знищення або подальше використання неякісної та небезпечної продукції»

Закон України «Про побічні продукти тваринного походження, не призначені для споживання людиною»

Закон України «Про ідентифікацію та реєстрацію тварин»

Закон України «Про інформацію для споживачів щодо харчових продуктів»

Наказ Міністерства економіки та з питань європейської інтеграції України від 11 липня 2003 року № 185 "Про затвердження Правил роздрібної торгівлі продовольчими товарами"

● НАССР

Закон України «Про основні принципи та вимоги до безпечності та якості харчових продуктів»

Закон України «Про інформацію для споживачів щодо харчових продуктів»

Наказ Міністерства аграрної політики та продовольства України від 01 жовтня 2012 року № 590 "Про затвердження Вимог щодо розробки, впровадження та застосування постійно діючих процедур, заснованих на принципах Системи управління безпечністю харчових продуктів (НАССР)"

Зміцнення позицій НГО у регіонах як учасників реформування системи забезпечення безпеки харчової продукції, спрямованого на подолання корупції

● ГМО

Закон України "Про державну систему біобезпеки при створенні, випробуванні, транспортуванні та використанні генетично модифікованих організмів"

● **Захист рослин**

Закон України «Про пестициди і агрохімікати»

Закон України «Про захист рослин»

Постанова Кабінету Міністрів України від 18 вересня 1995 року № 746
«Про затвердження Порядку одержання допуску (посвідчення) на право роботи, пов'язаної з транспортуванням, зберіганням, застосуванням та торгівлею пестицидами і агрохімікатами»

Постанова Кабінету Міністрів України від 02 листопада 1995 року № 881
«Про затвердження Порядку державного обліку наявності та використання пестицидів і агрохімікатів»

● Карантин рослин

Закон України «Про карантин рослин»

Постанова Кабінету Міністрів України від 12 травня 2007 року № 705
«Про деякі питання реалізації Закону України «Про карантин рослин»

Постанова Кабінету Міністрів України від 11 січня 2017 року № 144
«Про затвердження Порядку імпорту біологічних контрольних організмів для проведення наукових досліджень або біологічного контролю та шкідливих організмів, які завозяться для науково-дослідних цілей»

Наказ Мінагрополітики України від 22 грудня 2005 року № 731
«Про затвердження Фітосанітарних правил ввезення з-за кордону, перевезення в межах країни, експорту та виробництва дерев'яного пакувального матеріалу»

Наказ Мінагрополітики України від 21 листопада 2006 року № 690
«Про затвердження Порядку реєстрації осіб, які здійснюють господарську діяльність, пов'язану з виробництвом та обігом об'єктів регулювання»

Наказ Мінагрополітики України від 07 серпня 2012 року № 487
«Про затвердження Порядку офіційного встановлення та/або підтримання статусу місця виробництва або виробничої ділянки, вільних від регульованих шкідливих організмів, позбавлення такого статусу, його поновлення та інші умови офіційного встановлення місця виробництва або виробничої ділянки»

● **Насінництво/Розсадництво**

Закон України "Про насіння і садивний матеріал"

Наказ Мінагрополітики від 07 жовтня 2016 року № 365

"Про затвердження Порядку узгодження розташування насінневих посівів"

● **Права на сорти рослин**

Закон України "Про охорону прав на сорти рослин"

Наказ Державної служби з охорони прав на сорти рослин від 12 березня 2003 року № 3-2/139-43 "Про затвердження Порядку поширення в Україні сорту, на який не розповсюджується виключне право власника"

Наказ Міністерства аграрної політики і продовольства України від 28 лютого 2018 року № 110 "Про затвердження Правил складання та подання заявки на сорт рослин"

● **Ветеринарна медицина**

Закон України «Про ветеринарну медицину»

Закон України «Про захист населення від інфекційних хвороб»

Закон України «Про бджільництво»

Закон України «Про тваринний світ»

Закон України «Про рибу, інші водні живі ресурси та харчову продукцію з них»

Закон України «Про захист тварин від жорстокого поводження»

Закон України «Про ідентифікацію та реєстрацію тварин»

Закон України «Про рибне господарство, промислове рибальство та охорону водних біоресурсів»

Закон України «Про метрологію та метрологічну діяльність»

Закон України «Про побічні продукти тваринного походження, не призначені для споживання людиною»

● **Ветеринарна медицина**

Постанова Кабінету Міністрів України "Про затвердження Порядку проведення обов'язкових профілактичних медичних оглядів та видачі особистих медичних книжок" від 23 травня 2001 року № 559

Постанова Кабінету Міністрів України "Про затвердження Переліку професій, виробництв та організацій, працівники яких підлягають обов'язковим профілактичним медичним оглядам" від 23 травня 2001 року № 559

Постанова Кабінету Міністрів України "Про затвердження Правил транспортування тварин" від 16 листопада 2011 року № 1402

Європейська конвенція про захист хребетних тварин, що використовуються для дослідних та інших наукових цілей від 18 березня 1986 року

● **Ветеринарна медицина**

Наказ Міністерства аграрної політики України і Української академії аграрних наук від 20 вересня 2000 року № 184/82
"Про затвердження Порядку видачі ветеринарно-санітарного паспорта пасіки"

Наказ Міністерства охорони здоров'я України від 23 липня 2002 року № 280
"Про затвердження Правил проведення обов'язкових профілактичних медичних оглядів працівників окремих професій, виробництв та організацій, діяльність яких пов'язана з обслуговуванням населення і може призвести до поширення інфекційних хвороб"

Наказ Міністерства аграрної політики та продовольства України 04 грудня 2017 року № 642
"Про затвердження Порядку ідентифікації та реєстрації великої рогатої худоби"

Наказ Міністерства аграрної політики та продовольства України від 01 грудня 2017 року № 639
"Про затвердження Порядку ідентифікації та реєстрації свиней"

Наказ Міністерства аграрної політики та продовольства України від 16 січня 2018 року № 20
"Про затвердження Порядку ідентифікації та реєстрації овець і кіз"

Наказ Міністерства аграрної політики України від 31 грудня 2004 року № 496
"Про затвердження Положення про ідентифікацію та реєстрацію коней"

Наказ Міністерства охорони здоров'я України від 16 вересня 2011 року № 595
"Про затвердження Календарю профілактичних щеплень в Україні"

Наказ Міністерства аграрної політики та продовольства України від 25 жовтня 2012 року № 652
"Про затвердження Порядку використання тварин у сільському господарстві"

Наказ Міністерства аграрної політики та продовольства України від 07 березня 2017 року № 111
"Про затвердження Інструкції з профілактики та боротьби з африканською чумою свиней"

Наказ Міністерства охорони навколишнього природного середовища України від 30 вересня 2010 року № 429
"Про затвердження Порядку утримання та розведення диких тварин, які перебувають у стані неволі або в напіввільних умовах"

● **Ветеринарна медицина**

Наказ Головного управління ветеринарної медицини з Державною ветеринарною інспекцією Міністерства сільського господарства та продовольства України від 15 березня 1994 року № 5 "Про затвердження Інструкції про заходи профілактики та ліквідації класичної чуми свиней"

Наказ Головного управління ветеринарної медицини з Державною ветеринарною інспекцією Міністерства сільського господарства та продовольства України від 15 березня 1994 року № 5 "Про затвердження Інструкції про заходи профілактики та боротьби з бешихою свиней"

Наказ Головного державного інспектора ветеринарної медицини України від 03 липня 2001 року № 53 "Про затвердження Ветеринарно-санітарних правил для птахівничих господарств і вимоги до їх проектування"

Наказ Головного державного інспектора ветеринарної медицини від 30 січня 2001 року № 9 "Про затвердження Інструкції щодо попередження та ліквідації хвороб і отруєнь бджіл"

● **Ветеринарна медицина**

Наказ Державного департаменту ветеринарної медицини Міністерства аграрної промисловості України від 25 січня 2000 року № 4

"Про затвердження Інструкції про заходи з профілактики та боротьби з інфекційною анемією коней"

Наказ Державного департаменту ветеринарної медицини Міністерства агропромислового комплексу від 25 січня 2000 року № 4

"Про затвердження Інструкції про заходи з профілактики та боротьби з бруцельозом тварин"

Наказ Державного департаменту ветеринарної медицини Міністерства агропромислового комплексу від 25 січня 2000 року № 4

"Про затвердження Інструкції про заходи з профілактики та боротьби з сибіркою тварин"

Наказ Державного департаменту ветеринарної медицини Міністерства аграрної політики України від 23 липня 2001 року № 37

"Про затвердження Правил реалізації ветеринарних медикаментів і препаратів"

Наказ Державного департаменту ветеринарної медицини Міністерства аграрної політики України від 13 серпня 2002 року № 44

"Про затвердження Правил транспортування та зберігання ветеринарних препаратів, субстанцій, готових кормів, кормових добавок та засобів ветеринарної медицини у ветеринарних аптеках, їх структурних підрозділах, на базах, складах тощо"

Наказ Державного департаменту ветеринарної медицини Міністерства аграрної політики України від 03 серпня 2007 року № 79

"Про затвердження Інструкції з діагностики, профілактики та ліквідації трихінельозу тварин"

Наказ Державного комітету ветеринарної медицини України від 27 жовтня 2008 року № 232

"Про затвердження Правил облаштування і утримання діючих (існуючих) худобомогильників та біотермічних ям для захоронення трупів тварин у населених пунктах України"

● **Ветеринарна медицина**

Наказ Державного комітету ветеринарної медицини України від 03 вересня 2009 року № 316
"Про затвердження Інструкції з профілактики та боротьби з туберкульозом тварин"

Наказ Державного комітету ветеринарної медицини України від 21 жовтня 2010 року № 449
"Про затвердження Інструкції щодо профілактики та боротьби з сапом тварин"

Наказ Державного комітету ветеринарної медицини України від 15 жовтня 2010 року № 438
"Про затвердження Ветеринарно-санітарних вимог до утримання тварин у притулках"

Наказ Державного комітету ветеринарної медицини від 15 жовтня 2010 року № 439
"Про затвердження Положення про притулок для тварин"

● Санітарне законодавство

- Акт перевірки дотримання вимог санітарного законодавства у сфері питної води та **питного водопостачання** населення:
- Акт перевірки дотримання вимог санітарного законодавства на промислових підприємствах
- Акт перевірки дотримання вимог санітарного законодавства **в дошкільному навчальному закладі**
- Акт перевірки дотримання вимог санітарного законодавства **у лікувально-профілактичних закладах**
- Акт перевірки дотримання вимог санітарного законодавства **на радіотехнічному об'єкті (РТО)**

Зміцнення позицій НГО у регіонах як учасників реформування системи забезпечення безпеки харчової продукції, спрямованого на подолання корупції

● Санітарне законодавство (промислові підприємства)

Закон України "Про охорону праці"

Закон України "Про забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення"

Закон України "Про пестициди і агрохімікати"

Постанова Кабінету Міністрів України від 13 червня 1995 року № 420

"Про затвердження Положення про гігієнічну регламентацію та державну реєстрацію небезпечних факторів"

Постанова Кабінету Міністрів України від 30 листопада 2011 року № 1232

"Про затвердження Порядку проведення розслідування та ведення обліку нещасних випадків, професійних захворювань і аварій на виробництві"

● Санітарне законодавство (промислові підприємства)

Наказ МОЗ України від 29 грудня 1993 року № 256

"Про затвердження Переліку важких робіт та робіт із шкідливими і небезпечними умовами праці, на яких забороняється застосування праці жінок"

Наказ МОЗ України від 31 березня 1994 року № 46

"Про затвердження Переліку важких робіт та робіт із шкідливими і небезпечними умовами праці, на яких забороняється застосування праці неповнолітніх"

Наказ МОЗ України від 10 грудня 1993 року № 241

"Про затвердження Граничних норм підймання і переміщення важких речей жінками"

Наказ МОЗ України від 22 березня 1996 року № 59

"Про затвердження Граничних норм підймання і переміщення важких речей неповнолітніми"

Наказ МОЗ України від Порядок 21 травня 2007 року № 246

"Порядок проведення медичних оглядів працівників певних категорій"

Наказ МОЗ України від 18 грудня 2002 року № 476

"Державні санітарні норми і правила при роботі з джерелами електромагнітних полів, ДСанПіН 3.3.6.96- 2002"

Наказ МОЗ України від 19 червня 1996 року № 173

"Державні санітарні правила планування та забудови населених пунктів" ДСП 173-96

Наказ МОЗ України від 13 грудня 2002 року № 468

"Державні санітарні правила та норми «Підприємства вугільної промисловості», ДСП 3.3.1.095-2002

● Санітарне законодавство (промислові підприємства)

Головний державний санітарний лікар СРСР від 04 квітня **1973 року** № 1042
«Санитарные правила организации технологических процессов и гигиенические требования к производственному оборудованию», СП № 1042-73

Головне санітарно-епідеміологічне управління Міністерства охорони здоров'я СРСР 31 грудня **1966 року**
№ 658-66 «Инструкция по санитарному содержанию помещений и оборудования производственных предприятий»

Постанова Головного державного санітарного лікаря України від 01 грудня 1999 року № 37
"Санітарні норми виробничого шуму, ультразвуку та інфразвуку", ДСН 3.3.6.037-99

Постанова Головного державного санітарного лікаря України від 01 грудня 1999 року № 42
"Санітарні норми мікроклімату виробничих приміщень", ДСН 3.3.6.042-99

Постанова Головного державного санітарного лікаря України від 01 грудня 1999 року № 39
"Державні санітарні норми виробничої загальної та локальної вібрації", ДСН 3.3.6.039-99

Постанова Головного державного санітарного лікаря України від 03 серпня 1998 року № 1
"Державні санітарні правила «Транспортування, зберігання та застосування пестицидів у народному господарстві»", ДСанПіН 8.8.1.2.001-98

Постанова Головного державного санітарного лікаря України від 01 липня 1999 року № 29
"Державні санітарні правила та норми 2. Комунальна гігієна. 2.7. Грунт, очистка населених місць, побутові та промислові відходи, санітарна охорона ґрунту. «Гігієнічні вимоги щодо поводження з промисловими відходами та визначення їх класу небезпеки для здоров'я населення»", ДСанПіН 2.2.7.029-99

Постановление Государственного комитета Совета Министров СССР по делам строительства від 05 листопада **1971 року** № 24
«Санитарные нормы проектирования промышленных предприятий», СН 245-71

Головний державний санітарний лікар СРСР від 26 травня **1988 року** № 4617-88
«Общесоюзные санитарно-гигиеническое и санитарно-противоэпидемические правила и нормы «Предельно допустимые концентрации (ПДК) вредных веществ в воздухе рабочей зоны», СН 4617-88

● Інтернет джерела

- Інспекційний портал (загальна інформація, плани та результати перевірок)

- Помічний підприємця

- Сайт ДПСС (оновили)

